

The logo for the Dutch political party D66, consisting of the letters 'D66' in white on a green rectangular background.

D66

Verkiezingsprogramma 2022

D66 Midden-Groningen

Voorwoord

De nieuwe gemeente Midden-Groningen is een gemeente met veel kansen en diversiteit. Van de grote kernen tot de typische karakteristieke dorpen en prachtige natuurgebieden en meren.

Daarnaast bieden de ligging bij de snelweg, grote waterwegen en centrale locatie ten opzichte van Groningen – Assen en Duitsland uitstekende mogelijkheden voor wonen werken en innovatieve werkgelegenheid.

Ook hebben we genoeg uitdagingen. Zo kent onze gemeente te veel kinderen die in armoede opgroeien en een hoge mate van kansenongelijkheid (generationele armoede). D66 wil dit doorbreken door het verbeteren van de aansluiting van (beroeps) onderwijs en de vraag vanuit het bedrijfsleven.

Daarnaast zijn er ook nog forse stappen te zetten op het vlak van verduurzaming, waarbij wat D66 betreft het landschap een groot goed is. Maar met duurzaamheid zijn er ook kansen te pakken door innovatie bij bedrijven of voor onze inwoners door bijvoorbeeld comfortabelere woningen en lagere energiekosten.

De aardbevingsproblematiek die onze regio al jaren tergt mag daarbij uiteraard niet uit het oog worden verloren en verdient voortdurende aandacht. In het bijzonder de voortgang van de versterking die zo gewenst is.

De afgelopen jaren heeft D66 vanuit de oppositie een scherp, kritisch en constructief geluid laten horen vanuit de wil onze gemeente beter te maken. Zo hebben we samen gestreden voor meer burgerparticipatie en een pro-actievere en transparantere communicatie vanuit de gemeente met haar inwoners.

Daarnaast blijven we altijd onverminderd strijden voor zo gelijk mogelijke kansen voor al onze inwoners.

‘Laat iedereen vrij, maar niemand vallen’.

Ons verkiezingsprogramma voor de komende periode heeft een duidelijke en ambitieuze lijn. De uitdagingen die wij willen aangaan vindt u in dit programma. Met D66 in het college kunnen we veel van deze uitdagingen in beleid omzetten.

D66 geeft inwoners van Midden-Groningen perspectief en maakt gemeente een nog fijnere plek om te wonen, werken en te recreëren.

Met vriendelijke groet,

Yannick Lutterop

Lijsttrekker D66 Midden-Groningen

Inhoudsopgave

Dorpen en wijken	4
Sport en bewegen	4
Leefbaarheid	5
<i>Veiligheid</i>	5
<i>Leefomgeving</i>	5
<i>Wonen</i>	6
<i>Cultuur</i>	7
Sociaal: Gelijkwaardige kansen	8
<i>Jeugdzorg</i>	9
<i>Discriminatie</i>	9
Zorg & Welzijn	10
<i>Bereikbare zorg</i>	10
Jeugd	11
<i>Stem van de Jeugd</i>	11
Onderwijs en onderwijshuisvesting	11
<i>Kansen door onderwijs</i>	11
Participatiewet	12
<i>Burgerparticipatie/ Overheidsparticipatie</i>	12
Economie/Werk & Ondernemen	12
<i>Hier heb ik een eerlijke baan</i>	12
<i>Een plek om te ondernemen</i>	13
<i>Samen werkt beter dan alleen.</i>	13
<i>Toerisme</i>	14
Verkeer	15
<i>Mobiliteit: Toegankelijk en duurzaam verbonden.</i>	15
Ruimtelijke Ontwikkeling	16
<i>Natuur</i>	16
Duurzaamheid	17
<i>Een duurzaam Midden-Groningen</i>	17
<i>Energie voor nu en de toekomst</i>	17
<i>Aanpassen aan verandering</i>	18
<i>Van afval naar hergebruik</i>	18
<i>Landbouw</i>	19
Gevolgen gas- en zoutwinning	20
<i>Gaswinning</i>	20
<i>Zoutwinning</i>	20
Bestuur en bedrijfsvoering	21
<i>Lokale Democratie</i>	21
<i>Informatie en communicatie</i>	21
Financiën	23

Dorpen en wijken

Het behouden en verbeteren van een goede en gezonde leefomgeving in onze gemeente is iets wat D66 erg belangrijk vindt. Daarbij hechten wij uiteraard veel waarde aan het karakteristieke Groningse landschap. Dit landschap binnen onze gemeente is zeer divers met ruimte voor landbouw en unieke natuurgebieden. De grotere kernen van Hoogezand of Slochteren hebben een duidelijk ander uiterlijk en karakter dan de vele dorpen zoals Siddeburen, Harkstede, Meeden of Kiel-Windeweer.

De directe woonomgeving heeft voor D66 belangrijke kernwaarden. Die bijdragen aan het gevoel van eigenheid. Echter wordt de druk op de omgeving groter vanwege de opgaven die we moeten realiseren. Zoals behoud en verbeteren van onze natuur, meer weerbaarheid tegen de gevolgen van klimaatverandering, maar ook de aanpak van het woningtekort.

Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet, waarin het onderwerp leefomgeving centraal staat, moeten gemeenten samen met haar inwoners een invulling zien te vinden voor deze uitdagingen. D66 hecht aan het belang van een integrale aanpak van deze opgaven. D66 vindt het belangrijk dat de gemeente(raad) in het kader van die Omgevingswet meer ruimte biedt aan initiatieven uit de samenleving. Vertrouwen is hierbij een sleutelbegrip.

Wij hebben zorgen over de snelheid en uitvoering van de huidige versterkingsopgave. D66 zal dit scherp en kritisch blijven volgen waarbij uiteraard een positieve uitkomst voor Groningen voorop staat.

Wat wil D66?

- Een evenwichtig beleid in behoud van eigenheid en de noodzakelijke aanpassingen van de woonomgeving.
- Snelheid in de uitvoering van versterkingsbeleid.

Sport en bewegen

Voldoende sporten en bewegen draagt bij aan het welzijn van iedereen. Sport maakt in meerdere opzichten weerbaar en draagt bij aan een gezonde en vitale bevolking. Sport is ook een prachtig verbindend en inspirerend element in onze gemeente. Investeren in sport en bewegen is een investering in onze gemeenschap. Daarom wil D66 de komende jaren nog meer mensen in beweging krijgen op de manier die bij hen past.

Dat kan via sportverenigingen of door samen te werken met sportbedrijven, zoals fitnesscentra en zelfstandige trainers. Ook kan de gemeente meedoen aan het faciliteren van sporten die mensen zelf organiseren. Het laagdrempelig aanbieden van goed onderhouden sport- en speelvoorzieningen maakt het ook aantrekkelijk om meer te gaan spelen en bewegen. Daarom is D66 voorstander van het investeren in speeltuinen en sport- en speelvoorzieningen in de gemeente.

Wat wil D66?

- D66 vindt dat sport en bewegen voor iedereen bereikbaar moet zijn, en wil dat de gemeente investeert in zowel sport voor jeugd, als beweging voor ouderen.

Leefbaarheid

Veiligheid

Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. Deze begint bij meldingen van inwoners. Inwoners hebben namelijk het meeste zicht op onveilige situaties in een wijk of dorp. Het oplossen van die onveiligheid doet de leefbaarheid en daarmee het veiligheidsgevoel toenemen. Hiervoor zijn ook wijkagenten en Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's) als eerste aanspreekpunt voor inwoners van cruciaal belang. D66 vindt dat inwoners, wijkagenten en BOA's in Midden-Groningen actiever betrokken moeten worden bij de inzet in wijken en dorpen. Hun informatie moet leidend zijn bij het vaststellen van prioriteiten op buurtniveau. Zo blijft veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid die we met zijn allen moeten waarborgen. Veiligheid is meer dan handhaving, een veilige samenleving begint bij het voorkomen van criminaliteit. Een goede samenwerking tussen gemeente, politie, scholen en welzijnsinstellingen is hiervoor belangrijk. Om te voorkomen dat inwoners vervallen in de criminaliteit is het van belang dat de gemeente de criminaliteit minder aantrekkelijk maakt. Bijvoorbeeld door jongeren beter te begeleiden en meer kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Preventie betekent ook dat inwoners met hun zorgen ergens naartoe kunnen als ze er niet mee naar de politie durven of willen stappen. D66 ziet meldpunten hiervoor als een nuttig instrument. Daarmee kunnen we in kaart brengen in hoeverre relatief nieuwe maatschappelijke problemen in onze gemeente spelen zoals straatintimidatie en radicalisering.

- D66 ziet veiligheid en preventie als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en wil een betere samenwerking tussen bewoners, gemeente en handhaving.

Leefomgeving

Voor onze inwoners is de verpaupering van veel panden in de kernen en daarbuiten een grote smet op de leefomgeving. D66 is van mening dat hier strakker de hand aan kan worden gehouden door middel van een welstandstoets. We willen een stok achter de deur in het geval van extreme verpaupering van panden. Daarbij kunnen de NPG-gelden vanuit het Rijk een bijdrage leveren aan de verbetering van dorpen en wijken.

De afgelopen jaren is er gemeentelijk vastgoed leeg komen te staan door nieuwbouw vanwege de herindeling. D66 is van mening dat er creatief gekeken moet worden naar nieuwe bestemming hiervan. Hierbij is een mogelijke oplossing dat deze panden omgebouwd kunnen worden naar woonbestemming. Een nuttige bestemming voor leegstaande panden gaat ook de verpaupering van andere panden actief tegen.

Als het om bouwen gaat, wil D66 dat de gemeente meer ruimte biedt aan het particulier initiatief. Daarbij heeft in eerste instantie inbreiding de voorkeur boven uitbreiding. Dit betekent dat we onze dorpen levendig houden en het karakteristieke landschappen zoveel mogelijk behouden blijven. Dit alles om op een slimme manier om te gaan met de beschikbare ruimte.

Het wijzigende klimaat stelt ons ook qua leefomgeving en wonen voor nieuwe uitdagingen. Klimaatadaptatie is hierbij absoluut noodzakelijk. Hierbij valt te denken aan groenzones, groene daken, waterberging en mogelijkheden voor waterafvoer. Streven naar natuur inclusieve landbouw, meer biodiversiteit door bv. bermbeheer en klimaat adaptieve

oplossingen. Daarbij kunnen ook voedselbossen en voedselparken kunnen een sleutel zijn in deze ontwikkeling terwijl deze ook een sociale rol voor de maatschappij vervullen.

De nieuwe Omgevingswet die er vanuit landelijke wetgeving aankomt, veroorzaakt grote wijzigingen in het omgaan met onze leefomgeving. Deze nieuwe wetgeving biedt veel kansen om meer ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving. Vertrouwen is hierbij een sleutelbegrip. Er zal vanuit de gemeentelijk organisatie en de gemeenteraad meer gekeken moeten gaan worden naar wat wél mogelijk is in plaats van wat niet kan.

Wat wil D66?

- Aanpak van verpaupering door een welstandstoets.
- Creatief omgaan met woonbestemming door hergebruik van leegstand.
- Vergroening van de directe leefomgeving.

Wonen

Het is helaas steeds moeilijker om aan een betaalbare woning te komen in Midden Groningen. We zien dat de kooprijzen tot eerder ongekende hoogtes stijgen en veel inwoners hierdoor zijn veroordeeld tot particuliere huurwoningen waar eenzelfde trend zichtbaar is. Daarnaast lopen ook de wachttijden voor sociale huurwoningen op.

D66 ziet hierin echter ook duidelijk kansen voor onze regio. Wij willen meer gebieden aanwijzen waar woningen gebouwd kunnen worden, waarbij we letten op de nabijheid van openbaar vervoer. Het Deltaplan voor het Noorden voorziet in de bouw van in totaal 200.000 extra woningen in Flevoland, Friesland, Drenthe en Groningen, die te bouwen zijn aan de nieuwe Lelylijn en bij stations van bijvoorbeeld de Nedersaksen Lijn. De stations van Midden-Groningen bieden logische hubs waar een deel van deze groei kan plaatsvinden.

D66 zit kansen door extra aandacht te leggen op ruimtelijke ontwikkeling, bouw en particuliere initiatieven/opdrachtgeverschap. Voor de sociale huurwoningen willen we streven naar maatwerk in het toewijzingsbeleid. Een eigen woning (laten) bouwen of participatie in woningbouwproject (CPO) zou voor iedereen toegankelijk en daarmee mogelijk moeten zijn. Daarbij zijn er voor particulier woningbezit startersregelingen en startersleningen beschikbaar die op dit moment vaak nog lang niet bij iedereen bekend zijn en gebruikt worden. Hiervoor zou meer aandacht moeten zijn zodat wij ons inwoners de kansen bieden die zij verdienen.

Daarbij vindt D66 het belangrijk dat de gemeente een scherpe sturing over haar financiën heeft. Dit om verdere stijgingen van de OZB te voorkomen. Wij signaleren dat de gemiddelde woning in Midden-Groningen slechter geïsoleerd is dan gemiddeld in Nederland het geval is. Dit heeft tot gevolg dat veel inwoners met de huidige stijgende energiekosten zich geconfronteerd zien door energiearmoede.

D66 wil dat de huidige woonvisie verder wordt aangescherpt richting huurwoningen. Voor huurders zouden we met betrekking tot de energie labels verdergaande prestatieafspraken moeten maken met woningcorporaties. Dit zodat huurders zich niet geconfronteerd zien met slecht geïsoleerde woningen.

In partnerschap met corporaties en initiatieven van inwoners willen we de meerjarige investeringen in woningen en leefbaarheid vergroten. We denken met name aan starters en kwetsbare groepen. Voor verduurzamingen aan de eigen woning, waarmee ook het

energieverbruik wordt teruggedrongen, zou de gemeente een rol kunnen vervullen richting huiseigenaren door hen op weg te helpen. Er zijn diverse regelingen en subsidies beschikbaar die hiervoor aangesproken kunnen worden echter zien we dat veel huiseigenaren deze niet altijd weten te vinden.

Daarnaast zien wij dat studenten in groeiende mate moeite hebben om een (studenten)woning in de stad Groningen te vinden. Wij vinden dit een kans voor Midden-Groningen. Bereikbaarheid via openbaar vervoer speelt daarbij een positieve rol. Vestiging van meer studenten versterkt de relatie met onderwijsinstellingen. Meer samenwerking met (beroeps)onderwijs in Midden-Groningen is een lang gekoesterde wens van D66.

Wat wil D66?

- Meer betaalbare (huur)woningen realiseren binnen het Deltaplan voor het noorden en in samenwerking met coöperaties.
- Meer mogelijkheden van particulier initiatief voor nieuwbouw.
- Betere toegankelijkheid van inwoners voor subsidieregelingen verduurzaming en isolatie van woningen.

Cultuur

Men noemt cultuur wel eens het smeermiddel van de maatschappij. Cultuur verrijkt, verlicht en doorbreekt het dagelijks bestaan.

Cultureel erfgoed laat ons de geschiedenis zien. In Midden-Groningen staan prachtige panden als borgen, boerderijen of molens. Ook beschermde dorpsgezichten als bijvoorbeeld Kielwindeweer zijn belangrijk.

Cultuur in de vorm van theater vinden we in Het Kielzog, maar ook kleinschalige theaters als bijvoorbeeld Erf en Weide in Woudbloem of een festival als Art Carnivale hebben zeker een rol. De bibliotheek kan een katalysator zijn voor nieuwe initiatieven, samen met gemeente en onderwijs. Het GRN innovatie festival is daar een voorbeeld van. Exposities blijven mogelijk in gemeentelijke panden.

Voor D66 geldt dat goed cultureel beleid staat voor: zorgen voor cultureel erfgoed tot en met ondersteunen van culturele initiatieven. De positieve uitstraling die uitgaat vanuit (lokale) cultuur mag niet worden onderschat.

Kinderen leren door kunst en cultuur, betekenis te geven aan de wereld om hen heen en ontdekken hun plek in de wereld. Het maakt ze creatiever, slimmer en het heeft positieve effecten op hun leerprestaties. In overleg met het basisonderwijs moet de mogelijkheid van regulier muziekonderwijs worden onderzocht. D66 hecht veel waarde aan om voor ieder kind in de gemeente muziekonderwijs en cultuureducatie mogelijk te maken.

Wat wil D66?

- Behoud van bestaande lokale culturele activiteiten.
- Zorg voor het in stand houden van cultureel erfgoed.
- Verbreding van muziek- en cultuureducatie voor kinderen.

Sociaal: Gelijkwaardige kansen

In een rechtvaardige samenleving mag je afkomst nooit je toekomst bepalen. Daarom moet de gemeente haar inwoners ondersteunen om maatschappelijk mee te kunnen doen. Die zorg is gericht op het stimuleren van zelfredzaamheid en met respect voor de wensen en de privacy van inwoners.

Daar waar het gaat om het vinden van werk, de ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien van kinderen of ondersteuning bij het zelfstandig kunnen wonen moet de gemeente die ondersteuning tijdig, dichtbij en laagdrempelig zijn georganiseerd.

D66 wil vooral inzetten op preventie.

Er moet een heldere structuur zijn waarin het aanbod is georganiseerd. De sociale teams functioneren waar het gaat om meervoudige en eenvoudige hulp, maar is niet het wondermiddel voor alle problemen. Toegang tot E-hulp toepassingen voor eenvoudige en enkelvoudige ondersteuningsvragen is belangrijk. Als er sprake is van meervoudige en complexe zorg, moet er zwaardere professionele hulp zijn die bovenwijks is georganiseerd.

Daar waar Armoedebestrijding noodzakelijk is, wil D66 dat dit effectief en pragmatisch wordt opgepakt. Alleen lasten verlichten is onvoldoende. Om meer mensen structureel uit armoede te halen ziet D66 kansen door inzet ervaringsdeskundigen als mentoren. We willen het aantal kinderen en jongeren dat in armoede opgroeit aanzienlijk verminderen. Het kunnen volgen van goed onderwijs is essentieel om de armoedespiraal te doorbreken.

Sociaal beleid hangt nauw samen met het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid. Welzijn en welvaart zijn sterk met elkaar verbonden. Daarbij zijn vrijwel alle afdelingen van de gemeentelijke organisatie betrokken.

Als inwoners er zelf niet meer uitkomen en ondersteuning door naasten ook geen uitkomst biedt, kan ondersteuning van de gemeente worden gevraagd. De gemeente Midden-Groningen heeft vooral tot taak een stimulerend beleid te voeren en voorwaarden te scheppen waarmee burgers zelf maatschappelijke ondersteuning kunnen organiseren.

Bij het voorkomen van sociale uitsluiting ligt het accent op zorgdragen dat iedereen binnen onze gemeente volledig kan meedoen zonder hinder te ondervinden van vooroordelen. De maatschappelijke participatie van (kwetsbare) burgers moet worden bevorderd door de toegankelijkheid van instellingen, voorzieningen en diensten te vergroten.

Wat wil D66?

- Participatie van ouderen in hun eigen leefomgeving.
- Participatie van jeugd bij beleidsvorming en gemeentelijke activiteiten
- Bevorderen van een regulier leven voor gehandicapten.
- Het versterken van de leefbaarheid en de sociale samenhang op wijk- en buurtniveau.
- Het versterken van netwerken rond jeugd en gezin.
- Re-integratie van arbeidsongeschikten.
- Rechtvaardige en strikte uitvoering van integratieprogramma's voor inwoners met een migratieachtergrond.

Jeugdzorg

Jeugdzorg en jeugdproblematiek bepalen een groot deel van de gemeentelijke uitgaven Sociaal Domein. Gezien de hoge kosten die door structurele tekorten ook ten koste gaan van WMO-budget is het taak deze uitgaven te monitoren en te toetsen. Toetsing van effectiviteit is essentieel, wat D66 graag terugziet in een dashboard met Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). De toetsing van de effectiviteit van de geboden hulp is essentieel. Onze gemeente bovengemiddeld veel voortijdig afgebroken zorgtrajecten, meer dan 43% (bron: www.waarstaatjegemeente.nl). Dat is veel te hoog.

D66 wil alle jongeren zo effectief mogelijk ondersteunen naar een kansrijke en zelfstandige toekomst. Veiligheid is een belangrijke basis om gezond op te groeien. Zelfstandigheid en regie over je eigen leven vergroten het gevoel van veiligheid en dragen bij aan het behalen van doelen. Werken in de natuurlijke omgeving van de jongere en aansluiten bij de behoefte van de jongere, zowel als persoon als in benaderingswijze, is een belangrijke voorspeller voor het behalen van positieve resultaten.

Wat wil D66?

- Een gedegen analyse en een helder en concreet gedragen doelenplan dragen bij aan een succesvol hulpverleningstraject.
- Als een jongere 18 wordt verandert er veel in het leven van de jongere. We laten hen pas los als dat ook echt kan en niet omdat ze voor de wet volwassen zijn geworden.
- We willen leren van elkaar. Van best practices binnen onze gemeente en daarbuiten. Zo wordt duidelijk wat werkt. Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) kunnen daarbij helpen.
- D66 wil op deze wijze inzetten op het verminderen van generatiearmoede door de armoede spiraal te doorbreken. Inzet op preventie.

Discriminatie

In Midden-Groningen is iedereen gelijkwaardig en moet iedereen zich thuis kunnen voelen. Discriminatie tast deze gastvrijheid aan, maar komt helaas hier nog steeds voor. Er is daarom meer nodig dan het Meldpunt Discriminatie. Laat de gemeente het goede voorbeeld geven als het gaat om diversiteit. D66 vindt het ook belangrijk dat inwoners zich kunnen uitspreken.

Wat wil D66?

- Breng bestaande meldpunten breder onder de aandacht om de zorgen van inwoners in kaart te kunnen brengen.
- Onderzoek de inrichting van meldpunten voor radicalisering, straat- en seksuele intimidatie.

Zorg & Welzijn

We willen dat alle inwoners in staat worden gesteld een zo zelfstandig mogelijk bestaan te hebben. Dit uiteraard onder het motto: "Laat iedereen vrij maar niemand vallen".

De huidige Corona-crisis vraagt veel van ons allemaal. Van ouderen, tot jonge gezinnen met kinderen en jongeren. Er is niet één groep te benoemen die in zijn welzijn geen hinder heeft ondervonden van de huidige Corona-crisis.

D66 is van mening dat wij hier serieus aandacht voor moeten hebben. Nu al wordt geconstateerd dat er een grote groep jeugd is die psychische klachten ondervindt door de situatie. Door Corona, waarin ook de sociale teams minder makkelijk over de vloer konden komen, dreigen dergelijke problemen zich buiten het zicht van de zorgverleners en ondersteuners te raken. Hier dient proactief op geacteerd te worden.

De afgelopen tijd heeft ons en de zorg veel geleerd. D66 is van mening dat de gemeente samen met de sociale teams, actief in gesprek moeten met wijkverpleging, huisartsen & zorginstaties om op de geleerde lessen op te halen. Dit zodat er waardevolle lessen voor de toekomst te trekken zijn.

Bereikbare zorg

D66 vindt het belangrijk dat iedereen makkelijk en goede toegang heeft tot de zorg die nodig is. Vanwege het grote oppervlak van de gemeente en soms grote(re) afstanden tot huisarts, zorginstellingen, ziekenhuis maar ook gemeentehuis is een goed openbaar vervoer erg belangrijk. Toch zien wij dat sommige verbindingen tussen dorpen onderling, of met de stad moeizaam zijn.

Hiervoor is er een oplossing vanuit de provincie Groningen in de vorm van de Hubtaxi. Deze kan tegen Openbaar Vervoer tarieven voor veel inwoners van grote betekenis zijn.

D66 beschouwt de uitstekende eerstelijnszorg, zoals huisartsen, fysiotherapeuten en tandartsen, in de gemeente als zeer waardevol en wil waar mogelijk deze zorg ondersteunen en faciliteren.

Wat wil D66?

- Brede evaluatie van de Coronapandemie afhandeling binnen onze gemeente met positieve aanpassingen in beleid voor de toekomst.
- Meer bekendheid en toegankelijkheid van de Hubtaxi.
- Dat de gemeente zich actief inzet om specialistische en kwalitatief hoogwaardige zorg in onze gemeente en provincie te behouden

Jeugd

Stem van de Jeugd

We willen ook kinderen en jongeren een stem geven over hun toekomst. Wat D66 betreft verdienen kinderen en jongeren alle kansen om democratische vaardigheden te ontwikkelen, zodat ze kunnen meepraten over zaken die hen aangaan. Met de herintroductie van de kinderburgemeester en de Raad van Kinderen wordt aandacht gevraagd voor burgerschapseducatie op scholen. De komende jaren willen we de denkkraft van kinderen en jongeren nog beter benutten: op scholen, bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid en bij nieuwe vormen van directe democratie in wijken en dorpen.

Wat wil D66?

- Samen met het onderwijs brede inzet van democratisch handelen met en door kinderen.

Onderwijs en onderwijshuisvesting

Kansen door onderwijs

Goed en toegankelijk onderwijs is de sleutel tot gelijke kansen voor iedereen en optimale persoonlijke ontwikkeling. Onderwijs helpt mensen hun kracht te vinden. Omdat onderwijs de sleutel is voor de ontwikkelkansen van alle inwoners, wil D66 vanuit landelijk beleid meer investeren in het onderwijs.

Op gemeentelijk niveau is de invloed op de inhoud van het onderwijs niet groot. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en daar zijn in onze gemeente gedurende de afgelopen jaren vele goede stappen gezet. Er staan nu verschillende prachtige Integrale Kindcentra.

Als gemeente zijn er wel mogelijkheden om goed onderwijs te stimuleren en te ondersteunen. We hebben in dit programma bijvoorbeeld al het belang van muziek- en cultuuronderwijs benoemd. Bij het onderwerp natuur komt het belang van Natuur- en Milieueducatie (NME) aan bod. Aanpak van laaggeletterdheid, schooluitval en verzuim moeten speerpunten worden in het beleid.

D66 vindt het belangrijk dat de positie van het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) in onze gemeente sterk wordt verbeterd. Dit kan door in gesprek te gaan met Het Noorderpoort, het Alfa College en het bedrijfsleven om samen de kansen in kaart te brengen. Naar het voorbeeld van Noorderpoort ambitie 2035 willen we ook contractonderwijs en een mbo-dependance onderzoeken.

In het kader van een leven lang leren en de bestrijding van werkloosheid, willen we meer aandacht voor volwassenonderwijs en bij- of nascholing. Hierbij kan de hierboven genoemde samenwerking een positieve bijdrage geven.

Wij willen onderzoek naar regionale, provinciale en Europese samenwerkingsverbanden of subsidies voor onder andere innovatie en werkgelegenheid.

Wat wil D66?

- Opzet- en faciliteren van platform 'mbo-opleidingsmogelijkheden in Midden-Groningen' afgestemd met bedrijfsleven.
- Ruimere toewijzing scholingsmogelijkheden (Vouchers)
- Ontwikkeling van leer- en werktrajecten, ook via de BWRI.
- Vermindering aantal vervroegde schoolverlaters.
- Gerichte ondersteuning aanpak laaggeletterdheid.

Participatiewet

Burgerparticipatie/ Overheidsparticipatie

D66 wil een krachtige lokale democratie en kansen voor inwoners om op een directe wijze invloed te hebben op hun leefomgeving.

Er zijn meerdere ontwikkelingen gaande om dit ook beter mogelijk te maken, zoals de nieuwe Omgevingswet. Daarnaast zou de bestuurscultuur verder omgevormd moeten worden naar een proactieve rol samen met de inwoner. Hierbij zou de houding "Ja, mits" leiden moeten zijn in plaats van het bekende "Nee, tenzij".

D66 wil duidelijker buurtrechten voor bewonersinitiatieven. Dit betekent dat bewoners bij de uitvoering van gemeenschapsvoorzieningen de mogelijkheid hebben dit ook zelf te regelen. In de praktijk blijkt dat dit bewoners veel meer invloed op hun omgeving geeft en de uitvoering hiervan vaak beter aansluit op de wensen van de omgeving. Deze werkwijze staat ook wel bekend als het: 'Right to Challenge'

Wat wil D66?

- Buurten en dorpen die dat willen krijgen een buurtbegroting.
- Bewonersinitiatieven krijgen een duidelijke plaats voor hergebruik van (leegstaand) maatschappelijk vastgoed en gemeentegarantie voor aankoop en ontwikkeling van dit vastgoed.
- Bewonerscollectieven krijgen het recht zelf plannen te maken voor hun buurt of dorp en gemeenschapsvoorzieningen.
- Inkoopcontracten met zorg- en welzijnsinstellingen worden zodanig opgesteld dat er duidelijk ruimte wordt geboden aan bewonersinitiatieven.

Economie/Werk & Ondernemen

Hier heb ik een eerlijke baan

Iedere inwoner moet in staat zijn zelfstandig inkomen te verwerven en talenten te ontwikkelen. D66 Midden-Groningen wil de werkgelegenheid in de gemeente verbeteren om zowel de lokale economie als de inwoners te ondersteunen.

Het aantal werkzoekenden in de gemeente is groot en de kansen voor starters zijn beperkt. Er moet zowel worden gekeken naar banen voor starters op de arbeidsmarkt maar ook naar banen die perspectief bieden voor langdurig werklozen. D66 zet zich daarom in voor het aanbieden of stimuleren van omscholing, zodat er beter kan worden aangesloten bij de bestaande banen of banen waar een grote arbeidsvraag naar is of wordt verwacht. Hierbij kan worden gedacht aan sectoren als de zorg, techniek of het onderwijs. In deze sectoren is de vraag naar arbeid groot en hebben zij een grote maatschappelijke waarde.

D66 Midden-Groningen wil experimenteren met het concept van het basisinkomen. Met het basisinkomen kan er een voorwaarde worden gecreëerd voor handelingsperspectief in het nastreven van waardevol en zinvol werk wat goed is voor mens, milieu en maatschappij. D66 wil met het basisinkomen inzetten op persoonlijke ontwikkeling, het voorkomen of oplossen van de armoedeval en arbeidsparticipatie stimuleren voor inwoners van onze gemeente.

Een plek om te ondernemen

De gemeente Midden-Groningen heeft met haar unieke ligging vele mogelijkheden en kansen voor groei en ondernemerschap. De gemeente kent al sterke economische actoren zoals de (maak-)industrie en handel. D66 wil inzetten op groei op het gebied op innovatie, technologie, werkgelegenheid en het stimuleren van de circulaire economie. Dit kan door het ondersteunen en stimuleren van de al in onze gemeente gevestigde ondernemers en door het aantrekken van nieuwe economische activiteiten. Duurzaamheid en innovatie moeten hierbij centraal staan. De gemeente kent al veel ondernemers die innoveren en verduurzamen. Voorbeelden zijn de kleinere windmolens die geschikt zijn voor boerderijen en het eerste hybride vrachtschip die te water is gelaten in het Winschoterdiep.

Thematisering van de bedrijfsterreinen biedt kansen voor betere en efficiëntere samenwerking tussen de bedrijven. D66 omarmt vooruitgang en wil dat Midden-Groningen vooroploopt in technologische ontwikkelingen. Daarom streven we ernaar dat Midden-Groningen de komende jaren in de digitale kopgroep komt van Noord-Nederland. Een broedplaats, thuishaven en trekpleister voor innovatieve bedrijven en talentvolle individuen. Daarbij zien wij koppelkansen met het Provinciaal initiatief 'Groningen waterstofprovincie'. Met inwoners die dankzij goede digitale vaardigheden grip hebben op digitale kansen en bedreigingen. Met bedrijven die digitale kansen benutten en een (lokale) overheid die technologie omarmt en stimuleert.

Het MKB in onze gemeente heeft een belangrijke bijdrage voor de leefbaarheid in de gemeente. Maar het Midden- en Kleinbedrijf heeft het in crisistijden, zoals met COVID-19, lastig. D66 wil dat lokale overheid kijkt naar de mogelijkheden om ondernemers te stimuleren en ruimte en kansen biedt voor ontwikkeling en innovatie. Niet alleen in tijden van crisis maar ook door bijvoorbeeld het steunen van ondernemers die willen verduurzamen. Het voorkomen van het sluiten van het MKB en groei stimuleren in onze gemeente kan verdere leegstand tegengaan, de werkgelegenheid behouden en/of verbeteren en de leefbaarheid vergroten.

Samen werkt beter dan alleen.

De samenwerking tussen de gemeente, instellingen en organisaties, ondernemers en ondernemende inwoners is in deze moderne tijd cruciaal. Het gaat om het samen ontwikkelen van nieuwe ideeën en het delen van kennis. En kansen pakken.

D66 ziet kansen voor een innovatieve maakindustrie, het basisinkomen en innovatieve projecten zoals waterstof.

Verbinding tussen economie en (hoger) onderwijs verdient veel aandacht. Samenwerkingen in de regio door middel van innovatielabs kan hierbij helpen. Daarnaast kan de gemeente de ondernemer helpen met over de grens werken. Hierbij wordt niet alleen naar Duitsland gekeken. Gemeente zou de samenwerking tussen onderwijs en economie kunnen versterken door inbreng van onderzoeksopdrachten in een gebiedscoöperatie.

Wat wil D66?

- Dat de gemeente de innovatieve maakindustrie stimuleert
- Inzet op een breed (om)scholingsaanbod.
- Een experiment met basisinkomen.
- Kansen benutten voor de energietransitie.

Toerisme

Midden-Groningen heeft grote kansen op het gebied van recreatie en toerisme. Watersport, cultureel erfgoed en het natuur- en cultuurlandschap hebben potentie om bezoekers naar onze gemeente te trekken. Toerisme is ook bij uitstek een domein waar ondernemerschap belangrijk is. Dat geldt zowel voor ondernemers in de watersport, als bijvoorbeeld houders van B&B's. Het is goed dat de gemeente oog voor hun belangen blijft houden. Daarbij is het belangrijk om voor een succesvolle toerismesector oog te hebben voor de hele keten van ondernemers en activiteiten. Alleen als we door onze hele gemeente ons 'verhaal van de regio' goed en boeiend weten te brengen slagen wij erin om de toerist een duidelijke plek te geven.

Wat wil D66?

- Focus op sterke dorpen en kansrijke gebieden als het Zuidlaardermeer en het Schildmeer voor het toerisme en recreatie.
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven ter bevordering van het toerisme.

Verkeer

Mobiliteit: Toegankelijk en duurzaam verbonden.

Mobiliteit is een belangrijke factor wanneer het gaat om zowel vrijheid als verbondenheid. Mobiliteit is sterk verbonden met de kwaliteit van leven in onze gemeente. Om te kunnen werken, leren, recreëren en wonen willen we mobiel zijn om naar de juiste plek te kunnen komen. De manier waarop we ons verplaatsen en hoe we daarvoor onze gemeente inrichten zijn ook van invloed op de veiligheid en ruimtelijke ordening in de gemeente. D66 wil daarom efficiënte, duurzame en veilige vormen van mobiliteit stimuleren en faciliteren.

Een groot deel van onze inwoners studeert of werkt buiten de gemeente Midden-Groningen. D66 is voor behoud van openbaar vervoer, ook in de kleinere kernen. Door integratie van de verschillende vervoersstromen moet het mogelijk zijn om de kwaliteit van het vervoer op voldoende niveau te houden. De verbinding met de trein en bus zijn daarvoor erg belangrijk. In de provincies Groningen en Drenthe hebben we daarvoor – met andere collegepartijen – het systeem van ‘hubs’ opgezet, knooppunten van openbaar vervoer waar je kunt overstappen van fiets op bus of trein. Zo is er een fijnmazig netwerk van vervoersmogelijkheden waarmee je gemakkelijk in andere delen van de provincies kunt komen. Om dit verder uit te bouwen lobbyen we in Den Haag om de Nedersaksenlijn naar Emmen te kunnen maken, waarmee ook Oost-Groningen dichterbij komt.

Ook mensen die minder mobiel zijn kunnen zich gemakkelijk verplaatsen als ze gebruik maken van de hubtaxi, die tegen openbaarvervoertarief de verplaatsing verzorgt naar de dichtstbijzijnde hub. D66 spant zich in om ook in Corona tijden dit fijnmazige netwerk te behouden en waar mogelijk uit te bouwen.

D66 wil fietsen en wandelen binnen de gemeente en daarbuiten stimuleren. Er is door D66 vanuit de provincie een netwerk van fietspaden gerealiseerd waarmee de fiets als vervoermiddel een goed en duurzaam alternatief is. D66 wil kijken naar welke mogelijkheden er zijn om het fietsen nog meer te stimuleren door verdere ontwikkeling van goede fietspaden als snelle verbinding.

De publieke ruimte in de gemeente is van- en voor iedereen. D66 wil samen met de inwoners gaan kijken naar de publieke ruimte en of de straat weer gedeeltelijk kan worden teruggegeven aan de inwoners. De auto is voor een groot gedeelte bepalend voor de inrichting van onze straten en publieke ruimte. Samen met dorpen en wijken wil D66 kijken naar de mogelijkheden om bepaalde straten auto luwer te maken zodat er weer ruimte komt voor kinderen om te kunnen spelen, voor ontmoeting en het ontwikkelen van groen. Daarbij moet in overleg met inwoners worden gekeken naar de mogelijkheden om de snelheid te verlagen naar een maximum van 30 kilometer per uur op plekken waar dit mogelijk en wenselijk is. Daarbij moet er uiteraard oog zijn voor de vele verschillende karakters van de dorpen en wijken binnen onze gemeente. Zo is een kern als Meeden qua mobiliteit niet te vergelijken met een grotere kern als Hoogezand.

Wat wil D66?

- Optimalisering openbaar vervoer binnen de gemeente en richting de stad Groningen.
- Uitbreiding fietsverbindingen.
- Samen met de provincie optrekken ter bevordering Nedersaksenlijn.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Natuur

Midden-Groningen ligt in een gebied dat ook wel 'Groeningen' wordt genoemd. Dat is niet voor niets! Prachtige natuurgebieden liggen in onze mooie gemeente:

Zuidlaardermeer gebied als deel van het Hunzedal, onlangs gekoppeld aan Het Roegwold vanaf Kolham tot en met het Schildmeer, samen honderden hectares nat gebied. Maar ook pareltjes als o.a.: Slochterbos, Baggerputten, Heemtuin en dorpsrandparken.

Zuidlaardermeer gebied en Roegwold zijn ook belangrijk voor het opvangen van water in tijden van hevige regenval. Deze gebieden hebben dus een rol in de klimaatadaptatie. De Kropswolde madepolder is landelijk bekend om de vele vogelsoorten die hier voorkomen, onder andere de Zeearend.

Het Zuidlaardermeer en Schildmeer hebben ook een functie als recreatiegebied. D66 vindt het belangrijk om te zorgen dat de balans tussen recreatie en natuur wordt gevonden. Het is een aantrekkelijke vestigingsfactor voor (nieuwe) inwoners.

Een aantal dorpsrandparken wordt gezamenlijk beheerd door gemeente en bewoners. Deze burgerparticipatie verdient uitbreiding. Het bevordert het besef dat natuurlijke omgeving veel bijdraagt aan ons welzijn. Ook verhoogt het de medeverantwoordelijkheid van de woonomgeving.

De biodiversiteit staat onder druk. Op gemeentelijk niveau zijn er vele mogelijkheden om daar een positieve bijdrage aan te leveren. D66 denkt bijvoorbeeld aan herstel van houtwallen om zo het historisch landschap te herstellen. Houtwallen worden ook wel verbindingswegen genoemd van insecten, vogels en klein wild. Het inzaaien van bermen met veldbloemen en een daarbij behorend beheer, geeft naast een mooier beeld ook een bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit.

Wat wil D66?

- Het Zuidlaardermeer gebied verder ontwikkelen als natuur- en recreatiegebied samen met mede 'eigenaren' Tynaarlo, Groningen en Drents- en Groninger Landschap.
- Betrekken van burgers bij beheer en initiatieven om de directe woonomgeving een meer natuurlijk karakter te geven.
- NME (Natuur en Milieu Educatie) is onontbeerlijk voor het basisonderwijs.
- Herstel van historisch landschap door aanleg van houtwallen.
- Inzaaien van bermen met veldbloemen.
- Ondersteuning ontwikkeling van voedselbossen.
- Ondersteuning van natuur inclusieve- en kringloop landbouw.
- Uitbreiding burgerparticipatie in beheer en initiatieven in de directe woonomgeving.
- Gemeente als voorbeeldfunctie met zonnepanelen op het eigen vastgoed.
- Geen inzet van chemische bestrijdingsmiddelen door de gemeente.

Duurzaamheid

Een duurzaam Midden-Groningen

De veranderingen van het klimaat zijn van invloed op iedereen en zet ook in onze gemeente de leefbaarheid onder druk. We staan voor uitdagingen om onze negatieve impact op het klimaat te verminderen. D66 Midden-Groningen zet zich dan ook in voor de ambitie uit het regeerakkoord om in 2030 de uitstoot van CO₂ met 60% te reduceren. Onze gemeente draagt zo bij aan klimaatadaptatie en bevordert de transformatie naar een duurzame toekomst en energie.

D66 ziet dat de gevolgen van klimaatverandering ook in onze gemeente merkbaarder worden. Ook onze gemeente moet zich aanpassen voor de nu al merkbare en te verwachten gevolgen van klimaatverandering. Maar D66 ziet in de uitdagingen ook kansen voor onze gemeente. Dit kan en moet de gemeente niet alleen doen. De gemeente moet hierin samen optrekken met inwoners en bedrijven. D66 wil duurzame initiatieven van inwoners stimuleren en inwoners betrekken bij de ontwikkeling in onze gemeente. D66 vindt het erg belangrijk dat inwoners niet alleen de lasten ondervinden maar vooral ook de baten.

Energie voor nu en de toekomst

De energietransitie heeft impact op de leefomgeving van onze inwoners. Communicatie tussen de gemeente, inwoners en bedrijven is daarom van groot belang.

Juist in Groningen ondervinden wij de directe gevolgen door aardbevingen en bodemdaling. D66 heeft ambities op het gebied van de energietransitie. Hierbij dienen we echter altijd oog te hebben voor onze bewoners, de leefomgeving en natuur.

Daarom is D66 tegen meer grote windmolenparken of nieuwe grote windmolens. Wel zijn wij positief over het gebruik van kleine windmolens bij ondernemers en agrarische bedrijven.

Daarnaast zetten wij liever in op het stimuleren en faciliteren van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven dan op het land. De gemeente kan daarin een voorbeeld zijn met zonnepanelen op het eigen vastgoed. Impact op de leefomgeving kan op deze manier worden verkleind. Voor veel inwoners liggen hier kansen op het gebied van lagere energiekosten en meer woongenot.

Waterstof is een duurzame energiebron die niet alleen veel kansen biedt op het gebied van verduurzaming en energie transitie, maar zeker ook voor innovatie en werkgelegenheid. D66 wil dat bedrijven die zich bezighouden met innovatie op het gebied van waterstof worden ondersteunt en gestimuleerd door de gemeente. Hierbij kan er worden aangesloten bij provinciale en landelijke plannen. Dit om nieuwe economische activiteiten aan te trekken en de werkgelegenheid verder te stimuleren.

D66 zet zich in voor lokaal eigenaarschap bij energieprojecten, en wil zich hier samen met de provincie sterk voor maken. D66 ziet hierbij de belangrijke rol die energie coöperaties, georganiseerd door bewoners, spelen en wil dat de gemeente deze projecten zoveel mogelijk stimuleert. Zo kan erin worden voorzien dat de baten van de energietransitie terechtkomen bij onze inwoners en het draagvlak zal daardoor groeien.

D66 vindt dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven in haar beleid. Zo moet de gemeente actief inzetten om het eigen gemeentelijk vastgoed energie neutraal te bouwen of te maken. Ook wanneer het gaat om het wagenpark van de gemeente vindt D66 dat er meer moet worden ingezet op schonere alternatieven. Bij vervanging van auto's of vrachtauto's zou er ingezet moeten worden op elektrische of waterstof aangedreven alternatieven. Daarbij zou de gemeente een goed openbaar laadpalen netwerk actief moeten stimuleren. Hierbij ook kijkend of er mogelijkheden zijn om in combinatie met een eigen door waterstof aangedreven wagenpark een openbaar waterstof tankstation mogelijk is.

Aanpassen aan verandering

D66 wil vol inzetten op het verduurzamen van onze gemeente. D66 wil dat maatregelen voor verduurzaming in de eerste plaats worden ingezet op plekken die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering of waar veel kwetsbare inwoners wonen of samenkomen. Zo hebben oudere inwoners of kinderen sneller en heftiger last van hittestress. Mede hierom zouden locaties zoals scholen of verzorgingstehuizen een prioriteit moeten zijn.

Het klimaatbestendig maken van onze gemeente is maatwerk. D66 vindt daarom dat de gemeente samen met de inwoners uit de verschillende wijken en dorpen moet inventariseren welke kansen of risico's er voor dat specifieke gebied zijn. Niet op elke plek in de gemeente zullen de gevolgen even groot zijn en bepaalde gebieden kunnen beter overtollig water opslaan dan andere gebieden bij hevige buien. De gemeente moet inwoners stimuleren en ondersteunen om met een eigen duurzaamheidsplan te komen.

De opgave om de gemeente te verduurzamen op het gebied van natuur, klimaatadaptatie en de energietransitie zijn niet op zichzelf staande uitdagingen. Veel maatregelen kunnen worden gecombineerd met meer positieve gevolgen. Bijvoorbeeld de aanleg van groene (sedum) daken is niet alleen positief voor het opvangen van water of isolatie, maar kan ook bijdragen aan de biodiversiteit en het extra opvangen van CO₂. Het duurzaamheid vraagstuk aanpakken vanuit een integrale visie draagt bij aan het verbeteren van onze leefomgeving.

Van afval naar hergebruik

Onze consumptie en voornamelijk ons afval zet extra druk op het klimaat. Onze gemeente doet het op het gebied van afvalscheiding al erg goed, maar er blijft ruimte voor verbetering. D66 wil dat inwoners gestimuleerd blijven om afval goed te scheiden en wil samen met inwoners en ondernemers de weg in slaan naar een circulaire economie.

Landbouw

De landbouw is een belangrijke sector in de gemeente Midden-Groningen, maar intensieve landbouw heeft ook impact op de leefomgeving in de gemeente. D66 Midden-Groningen is van mening dat een economische succesvolle landbouwsector goed kan zijn voor de gehele gemeente en omgeving. “Boeren moeten kunnen boeren”, maar dan wel in een setting van de 21ste eeuw. Volgens D66 kunnen agrariërs en natuur heel goed naast- en met elkaar bestaan. Een kwestie van vertrouwen in goede afspraken die dan ook worden nagekomen.

Daarom wil D66 Midden-Groningen boeren ondersteunen en stimuleren in de transitie naar andere vormen van landbouw. D66 ondersteunt de kansen die de moderne biotechnologie biedt van harte. Experimenteren met nieuwe gewassen en nieuwe landbouwmethoden zal de innovatieve kracht van onze regio versterken. Stappen die worden gezet richting innovatie in de landbouw, zoals kringlooplandbouw of natuur-inclusieve landbouw, moet de gemeente aanmoedigen. De gemeente kan hierbij ook een belangrijke rol spelen om agrariërs met elkaar, maar ook met de provincie en andere belanghebbende te verbinden om innovatie te stimuleren.

Wat wil D66?

- Bewoners merken dat duurzaamheid iets oplevert.
- Het stimuleren van zonnepanelen op daken en plaatsing van kleine windmolens.
- Actief inzetten op voldoende en bereikbare laadpalen in de gemeente.
- Innovatie op het gebied van waterstof bevorderen.
- Het stimuleren van de huidige en nieuwe energiecoöperaties.
- Het gemeentelijk vastgoed en wagenpark verduurzamen.
- Het inzichtelijk maken van kwetsbare plekken in de gemeente voor de gevolgen van klimaatverandering.
- Het inzetten op, en stimuleren van, natuur-inclusieve oplossingen.
- Een integrale aanpak op het gebied van duurzaamheid en het inzichtelijk maken van mogelijke koppelkansen.
- Dat de gemeente inzichtelijk maakt hoe de SDG's gestalte krijgen en bedrijven en burgers hierbij uitnodigt.
- Projecten op het gebied van duurzame en innovatieve landbouw stimuleren.

Gevolgen gas- en zoutwinning

Gaswinning

In Groningen moeten mensen even veilig kunnen wonen als in de rest van Nederland. D66 zet in op het verder verbeteren van de veiligheid door de huizen, scholen, andere gebouwen en infrastructuur zo snel mogelijk te verstevigen. Op initiatief van D66 worden huizen in Groningen met de verstevigingsoperatie ook meteen verduurzaamd.

D66 wil dat schade die door gaswinning of andere mijnbouwactiviteiten wordt veroorzaakt altijd ruimhartig, snel en écht onafhankelijk van de NAM wordt vergoed. D66 wil ook een einde maken aan de papieren rompslomp en de bureaucratie rondom de schadeafwikkeling.

D66 maakt zich zorgen over de toenemende rechtsongelijkheid bij versterkingen waardoor de tegenstellingen tussen en in dorpen alleen maar groter worden. Met name in kleine dorpen worden de gevolgen van mijnbouw sterker gevoeld. Het is belangrijk dat het bestuur hier oog voor heeft en op acteert.

De schade dient op een adequate manier vergoed te worden, met meer oog voor de gedupeerden. Er is nu genoeg onderzocht, daadwerkelijk bouwkundige versterking heeft prioriteit. De financiële middelen moeten echt op de uitvoering worden gezet.

De Nationaal Coördinator Groningen en het instituut mijnbouw schade (IMG) moeten beter functioneren. D66 ziet graag dat de adviezen van de Nationale Ombudsman met betrekking tot aardbevingen en herstel worden uitgevoerd.

Het aardgasdossier is groot probleem waar vanuit de gemeentelijke organisatie veel aandacht naartoe gaat en dat is ook noodzakelijk, maar mag niet ten koste gaan van andere beleidsterreinen.

Zoutwinning

Midden-Groningen ligt voor een deel in het bevingsgebied, gebied van de zoutwinning of net daarbuiten. Veel inwoners melden schade die vervolgens niet erkend wordt als een gevolg van gaswinning.

De gestapelde effecten van gas-en zoutwinning in combinatie met fluctuaties van het grondwaterpeil zijn te weinig erkend. D66 is daarom tegen nieuwe vormen van mijnbouw die kunnen bijdragen aan bodemdaling en de risico's op trillingen en bevingen kan vergroten.

Wat wil D66?

- Snellere afwikkeling mijnbouwschade en versterking met minder bureaucratie.
- Geen verdere mijnbouwactiviteiten in onze gemeente.
- Voorkomen van tweedeling door mijnbouwschade binnen dorpen.
- Een eerlijke compensatieregeling voor iedereen

Bestuur en bedrijfsvoering

Lokale Democratie

Als inwoners verwachten we een gemeente waarmee we in gesprek kunnen gaan, die transparant is en servicegericht en ons zeggenschap geeft over ons leven. Omgekeerd heeft de gemeente behoefte aan betrokken inwoners. Want inwoners weten vaak het best wat echt nodig is in hun buurt. Daarom wil D66 dat inwoners meer invloed krijgen van de gemeente op allerlei terreinen. Wij willen dat de gemeente hierin faciliteert. Samen maken we een betrokken gemeente, met betrokken inwoners.

We signaleren dat inwoners nu weinig vertrouwen hebben in de lokale politiek. Dit vraagt om een pro-actiever bestuur en directe communicatie waarbij de inwoner hoort waarom iets wel of niet kan. Daarbij wil D66 dat we er oog voor hebben dat zo min mogelijk bestuurslagen aanvullende of afwijkende regelgeving opleggen.

In de samenwerking vanuit gebiedsgerichte aanpak moet er een stevige rol voor bewonersinitiatieven zijn. En dat kan!

Afgelopen jaar is naar aanleiding van een motie mede door D66 ingediend om 5% participatie van NPG geld rechtstreeks aan burgerparticipatie in te zetten een pilot opgezet voor het ophalen van ideeën van bewoners. D66 wil dat inwoners altijd persoonlijke aandacht voor hun gemeentezaken kunnen krijgen wanneer zij dat wensen. Daarnaast willen wij dat er stevig wordt ingezet om de digitale mogelijkheden voor laagdrempelig contact en democratische mogelijkheden te ontwikkelen.

Informatie en communicatie

Het verleden heeft bewezen dat technologische ontwikkelingen de kwaliteit van leven vergroten. D66 omarmt vooruitgang en wil dat Midden-Groningen hierin vooroploopt. Op lokaal niveau gaat voor D66 de invloed van ICT verder dan alleen toepassingen op de bedrijfsvoering van de gemeente. We leven in een digitale samenleving: ICT stuurt maatschappelijke processen en beïnvloedt het leven van mensen.

D66 wil de digitale samenleving als zelfstandig onderwerp opnemen in het collegeprogramma met een wethouder die verantwoordelijk is voor de doelstellingen op dit gebied, met aandacht open data en privacy. Daarbij gaat het om de inzet van ICT om het democratisch proces te versterken en burgers te betrekken bij belangrijke besluiten. ICT biedt mogelijkheden voor nieuwe vormen van participatie en om de overheid transparanter te maken.

D66 maakt zich sterk voor bewoners die gebruik van ICT in het contact met de overheid lastig vinden. Er moet daarom altijd een mens tot mens baliefunctie blijven om vragen te stellen of hulp te krijgen.

Bedrijfsvoering oftewel dienstverlening door de gemeente aan haar burgers en bedrijven waar kan online via het digitaal loket. Enkele zaken kunnen wellicht uitsluitend digitaal afgehandeld worden, terwijl voor andere zaken een afspraak aan de keukentafel de voorkeur heeft. D66 wil dat Midden-Groningen haar eigen bedrijfsvoering daarop moet afstemmen.

Wat wil D66?

- De positie van de burger te versterken door betere benaderbaarheid van de gemeente via ICT-toepassingen.
- De gemeente goed benaderbaar blijft voor bewoners die niet in staat zijn de ICT-toepassingen te gebruiken of bewoners ondersteunt in ICT gebruik.
- Burgers in staat te stellen bij te dragen aan de kwaliteit van de data en gegevens van de gemeente.
- Gericht blijven zoeken naar ICT-toepassingen bij verbetering van het democratisch proces.
- Online inzage geven in de gemeentelijke besluitvorming en uitvoering.
- Nieuwe software binnen de organisatie moet veiligheid en privacy van de burger waarborgen in de basis van het ontwerp, in ICT-terminen: 'Privacy by design' en 'Security by design'. Bij voorkeur via Open Source en Open Standaarden.
- Open data van de gemeente beschikbaar stellen.

Gemeente Midden-Groningen is sinds september 2021 een Global Goals gemeente waarmee de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) de kaders en uitgangspunten van het beleid tot 2030 mede bepalen. Deze indicatoren vormen ook de basis voor de monitor brede welvaart voor besteding van de gelden uit het Nationaal Programma Groningen (NPG).

Financiën

Een betrouwbare lokale overheid handelt in belang van haar inwoners. Daarbij hanteert zij als goed rentmeester eenduidige normen voor haar handelen. Ingezet beleid mag niet financieel afgewend worden op toekomstige generaties.

D66 wil dat het eigen vermogen, de vrij beschikbare middelen en de aangetrokken financieringen met elkaar in evenwicht zijn. De gemeente moet te allen tijde zowel op korte als op lange termijn aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Aangegane schulden moeten in evenwicht zijn met de investeringen van de gemeente.

Daarom willen we een voorzichtig financieringsbeleid waarbij er een goed zicht is op de inkomsten en uitgaven van de gemeente. De gemeente loopt niet vooruit op te verwachten rente- en valutaschommelingen en de looptijden van leningen lopen in lijn met de investeringen van de gemeente.

Hierbij moet wel aangetekend worden dat D66 Midden-Groningen zich zorgen maakt over de inkomsten en deel daarvan dat naar WMO en Jeugdzorg gaat. De bijdrage uit het gemeentefonds is al jaren niet toereikend. Niet voor niets heeft D66 landelijk ingezet op een ophoging van het gemeentefonds met 1,6 miljard euro, waarvan 0,6 miljard is beoogd voor de WMO/jeugdzorg. De fractie van D66 gaat hierover het gesprek aan met de landelijke fractie om de belangen van onze gemeente extra over het voetlicht te brengen.

In het nieuwe regeerakkoord staan veel initiatieven met daaraan gekoppelde fondsen. Vanuit het Rijk en Europa zijn er veel subsidie mogelijkheden voor een gemeente en inwoners of lokale ondernemers. Dit blijkt echter vaak erg gecompliceerd of onbekend. Hierin ziet D66 een rol weggelegd voor een "Subsidioloog". Deze ambtenaar is gespecialiseerd in het binnenhalen van subsidies en fondsen. Concreet liggen hier kansen voor biodiversiteit, duurzaamheid, innovatie en de RES. Het zou dus logisch zijn van deze mogelijkheden maximaal gebruik te maken.

Wat wil D66?

- Een gezond transparant financieel beleid, gestoeld op een lange termijnvisie.
- Via de D66 Tweede Kamer fractie maximale druk uitoefenen om het gemeentefonds op te hogen naar 1,6 miljard om onder andere de WMO en jeugdzorg op orde te krijgen.
- Creëren van de functie 'subsidioloog' om financiële middelen binnen te halen vanuit provincie, rijk en Europa

Colofon

Dit verkiezingsprogramma is tot stand gekomen dankzij de inbreng van vele leden van D66 Midden-Groningen.

Redactie:

Toine Fennis
Marc Hesp
Danick Lafarre
Yannick Lutterop
Albert Kuiper

<https://midden-groningen.d66.nl/>
info@d66midden-groningen.nl